

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA 2019 ROK**

Kalisz, marzec 2020 rok

Spis treści

Spis treści	2
I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalisz.	3
II. Świadczenia pomocy społecznej	5
III. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy.....	24
1. Asystent rodziny	24
IV. Piecza zastępcza – zadania powiatu.....	28
1. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	31
V. Interwencja Kryzysowa.....	34
VI. Zespół Interdyscyplinarny	38
VII. Pomoc cudzoziemcom	39
VIII. Realizacja wieloletnich przedsięwzięć finansowych	39
1. Projekt: Innowacje dla integracji cyfrowej- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie K@lisza- utrzymanie trwałości projektu.....	39
2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.....	39
3. Program „Razem Skuteczniej – BIS”	40
IX. Klub Integracji Społecznej.....	41
X. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	44
XI. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	47

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalisz.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, w strukturze Ośrodka wyróżniamy działy realizujące poszczególne zróżnicowane zadania.

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań należy ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami. Prowadzenie pracy socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań, wynikających z rozeznania potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. W skład tego działu wchodzi:

- 3 sekcje pracy socjalnej,
- sekcja realizacji świadczeń,
- Klub Integracji Społecznej, którego zadaniem jest inicjowanie i organizowanie spotkań integracyjnych, zajęć grupowych i indywidualnych oraz grup samopomocowych dla osób wykluczonych społecznie, prowadzenie bezpłatnego punktu dostępu do Internetu, organizowanie prac społecznie użytecznych oraz nieodpłatnej pracy na cele społeczne.

Dział Asysty Rodzinnej – do zadań należy m. in. zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i rodzin, zgodnie z ustawą „Za życiem”, m. in. poprzez opracowanie i realizację planu pomocy z rodziną, pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywanie problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Dział koordynuje również realizację programu z Funduszu Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) współfinansowanego ze środków UE (bezpośrednimi realizatorami w mieście Kaliszu jest Caritas Diecezji Kaliskiej i Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu).

Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku – do zadań należy m. in. zapewnienie pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych poprzez umieszczenie ich w różnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń i dodatków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, pomoc dla osób usamodzielnianych, kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz bezpośredni nadzór nad mieszkaniami chronionymi przeznaczonymi dla osób usamodzielnianych po opuszczeniu placówek wychowawczych lub rodzin zastępczych.

W ramach realizowanego projektu unijnego od czerwca 2017 roku funkcjonuje mieszkanie chronione usytuowane w kamienicy przy ul. Zamkowej przeznaczone dla 6 usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

W skład tego działu wchodzi:

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – do zadań Zespołu należy m. in. nabór, kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka. Prowadzenie poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinną pieczę zastępczą. Szkolenia i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie pracy socjalnej, organizowanie opieki nad dzieckiem, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogą okresowo sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych.

Dział Interwencji Kryzysowej – jest czynny całą dobę i realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy osobom i rodzinom będącymi ofiarami przemocy w rodzinie lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych, interwencyjnym podejmowaniu działań w miejscu zdarzenia kryzysowego, zapewnienie miejsc noclegowych:

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

W strukturach działu są: 3 mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, starszych i niepełnosprawnych – jedno mieszkanie chronione usytuowane przy ul. Granicznej przeznaczone dla 12 osób, drugie mieszkanie chronione usytuowane w kamienicy przy ul. Częstochowskiej przeznaczone dla 7 osób i kolejne mieszkanie chronione, usytuowane w kamienicy przy ul. Widok, przeznaczone dla 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Ponadto prowadzony jest Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci w ramach współpracy z wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania. Podejmowanie działań informacyjno – edukacyjnych inicjujących i wspierających podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Przy Dziale Interwencji Kryzysowej został usytuowany Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym zadaniem jest prowadzenie procedury Niebieskich Kart uruchomionych przez różne jednostki, tj. przez policję, pomoc społeczną, oświatę, służbę zdrowia. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i jego członkowie są powoływani przez Prezydenta Miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do obsługi organizacyjno-technicznej.

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym – do zadań należy m. in. prowadzenie, koordynacja i nadzór zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które Miasto Kalisz otrzymuje według algorytmu określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku. Ponadto osoby niepełnosprawne otrzymują pomoc w ramach odrębnie finansowanego przez PFRON Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd” ze szczególnym uwzględnieniem dofinansowania kształcenia na poziomie wyższym osób niepełnosprawnych. Współpracuje z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Dział Organizacyjno – Administracyjny – do zadań należą m. in. prowadzenie spraw osobowych pracowników, obsługa informatyczna jednostki, instruktaż z zakresu bhp, p. poż., sprawy dotyczące szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników, prowadzenie wszelkich spraw dotyczących administrowania, zapewnienie warunków organizacyjnych i technicznych umożliwiających sprawne wykonywanie zadań ośrodka, administrowanie obiektami ośrodka (w tym remonty, naprawy, konserwacje). Obsługa interesantów w zakresie skarg. Obecnie Ośrodek zajmuje pomieszczenia w budynkach przy ul. Granicznej 1, w budynku przy ul. Obywatelskiej 4, oraz jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Częstochowskiej 45, jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Zamkowej 14, jedno mieszkanie w budynku przy ul. Widok 17.

Dział Finansowo – Księgowy – do zadań należy realizacja zadań z zakresu obsługi księgowej Ośrodka.

Samodzielne stanowiska:

-ds. współpracy z podmiotami zewnętrznymi i pozyskiwania środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej - do zadań należy m. in. opracowywanie wniosków, koordynacja realizowania projektów, współpraca z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, przygotowanie konkursu ofert dot. zlecenia organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej, pomoc cudzoziemcom, pomoc posiadaczom Karty Polaka; kierowanie osób do ośrodka wsparcia zapewniającego specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie krótkookresowego pobytu dziennego.

Szczegółowe zadania wymienionych działów określa regulamin organizacyjny Ośrodka.

II. Świadczenia pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizując **zadania** w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1507 ze zm.) wyznaczył główne cele swojej działalności:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego dostępu do korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c

lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094

i 2399 oraz z 2019 r. poz. 577 i 622), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu

uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na

pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;

3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin

w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie

oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U.

z 2019 r. poz. 293) posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status

- uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej (m. in. domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, schroniska dla bezdomnych, schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie, schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu, ośrodki wsparcia),
- 4) świadczeniu usług opiekuńczych,
- 5) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 6) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 7) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2019 roku 4.370 osobom przyznano świadczenie z pomocy społecznej i wydano łącznie dla nich 17.754 decyzji administracyjnych; w tym 14.523 pozytywnych decyzji, pozostałe decyzje to: umorzenia, zmiany, wygaszenia, odmowy.

Ilość osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej	
2019 rok	4.370 osób
2018 rok	4.390 osób
2017 rok	4.667 osób
2016 rok	5.050 osób

Źródło: Dane MOPS w Kaliszu

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli następuje spadek ilości osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej.

1.Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2019 roku.

Rodzaje i wysokość wypłaconych zasiłków w 2019 roku przedstawia poniższa tabela:

Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)		
			ogółem	Dofinansowanie Wojewody	Środki własne miasta Kalisza
zasiłki stałe	839	8.474	4.475.019	4.475.019	0
zasiłki okresowe	1.206	7.208	2.512.630	2.511.852	778
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	19	25	56.300	0	56.300
zasiłki celowe i w naturze (w tym zasiłki celowe specjalne)	2.285	7.502	2.963.734	0	2.963.734
Zasiłki celowe specjalne	516	820	348.012	0	348.012
Zasiłki celowe na dożywianie *	707	796	319.695	161.559	158.136
dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	426	54.494	330.205	173.842	156.363
Dożywianie dzieci	1.108	141.733	953.175	642.674	310.501
Dożywianie dzieci na wniosek dyrektora szkoły	68	6.641	45.190	0	45.190
koszty pogrzebów	23	23	52.522	0	52.522
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	714	7.227	361.902	361.902	0
Łącznie	x	x	x	8.326.848	4.091.536

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Zasiłki celowe na dożywianie – w tabeli są ujęte osoby, na które były wydane decyzje administracyjne a zasiłki celowe na dożywianie były przeznaczone dla dzieci, które miały przyznane obiady w szkole, *przedszkolu, żłobku (przyznane na okres świąteczny podczas przerwy w dożywianiu dzieci i uczniów).

Zasiłek stały

W roku 2019 wypłata dla 839 osób przyznano zasiłki stałe, których wartość ogółem wynosiła 4.475.019 zł. 726 osób było samotnie gospodarujących, a 113 osób pozostawało w rodzinie. Wypłacono 8.474 świadczeń. Wysokość zasiłku stałego wynosiła od 30 zł do 645 zł. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 528,09 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały ustala się w wysokości: w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę

w rodzinie. Wszystkie potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone. Całość zadania została pokryta z dotacji do zadań własnych jst przyznanej przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Zasiłek okresowy

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie **zasiłków okresowych**. W 2019 roku wypłacono dla **1.206 osób - 7.208** świadczeń na łączną kwotę 2.512.630 zł. W tym ze środków własnych na zasiłki okresowe przyznano tylko kwotę 777,92 zł. Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 349,01 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek okresowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym określonym w ustawie o pomocy społecznej, a posiadany dochodem. Ustawa przewiduje możliwość wypłaty zasiłku w niższej wysokości, jednak nie niższej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem osoby/rodziny w ubóstwie. Na wypłatę zasiłków okresowych w minimalnej wysokości można uzyskać dotację Wojewody Wielkopolskiego, którą miasto Kalisz uzyskało. Z budżetu Wojewody Wielkopolskiego wypłacono zasiłki na kwotę łączną 2.511.852,34 zł.

Zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany **zasiłek celowy**, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W roku 2019 dla **2.285 osób** na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych wypłacono 7.502 świadczeń na łączną kwotę 2.963.734 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 395,06 zł. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2019 przyznano **25** zasiłków celowych dla **19 osób**, które poniosły straty w wyniku **zdarzenia losowego** na łączną kwotę **56.300 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła **2.252,00 zł**. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie można przyznać specjalny zasiłek celowy. W 2019 roku zostały przyznane specjalne zasiłki celowe dla **516 osób**, wypłacono **820 świadczeń** na łączną kwotę 348.012 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 424,40 zł.

Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Z pomocy w formie dożywiania w 2019 roku skorzystało 1602 osoby, w tym 1176 dzieci, wśród których 68 dzieci objętych pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

W ramach programu wypłacono rodzinom **świadczenia pieniężne** dla **707 osób** w kwocie **319.695 zł**. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę 1.603.075,00 zł. (w tym ze środków własnych kwotę 625.000,00 zł oraz z dotacji Wojewody Wielkopolskiego kwotę 978.075,00 zł.)

Sprawienie pogrzebu

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu poniósł koszt w wysokości **52.522 zł** tytułem sprawienia **23 pogrzebów** w tym **9** zmarłym osobom bezdomnym.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu opłacał składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego a korzystały z pomocy w formie zasiłku stałego. Tą formą pomocy zostało objętych **714 osób**. Wypłacono **7227** świadczeń na łączną kwotę **361.902 zł**.

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Poniższa tabela wskazuje przyczyny, z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w 2019 roku

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2019 roku

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	109	119
sieroctwo	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	125	560
bezrobocie	1016	2151
niepełnosprawność	1449	2239
długotrwała lub ciężka choroba	1708	2597
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	599	2092
alkoholizm	256	352
narkomania	36	61
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	52	63
sytuacja kryzysowa	1	1
zdarzenie losowe	19	41
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Najczęściej występującą przyczyną trudnej sytuacji życiowej była długotrwała choroba, która występowała w 1.708 rodzin. Kolejną przyczyną była niepełnosprawność – z tej przyczyny objętych pomocą było 1.449 rodzin, a z powodu bezrobocia skorzystało 1.016 rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań skierowanych na przezwyciężanie trudności życiowych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej m. in. wykonując pracę socjalną.

2. Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia, świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako „działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który został zdefiniowany jako „pismna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiąganie postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej. Celem zawarcia kontraktu

socjalnego, jest wyposażenie osoby znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej. Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych. Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość odmowy lub wstrzymania udzielanej pomocy w sytuacji odmowy przez podopiecznego zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność osób korzystających z pomocy społecznej, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności.

W 2019 r. pracą socjalną objęto **1.527 rodzin**. Pracownicy socjalni zawarli łącznie **209** kontraktów socjalnych.

Mierzalne efekty pracy socjalnej, podjętych działań w 2019 roku:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą – **304**
2. Ilość osób, które podjęły kursy zawodowe - **42**
3. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **38**
4. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **267**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne – **99**
6. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów - **90**
7. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności- **160**
8. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę - **114**
9. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi – **10**
10. Poprawa relacji między członkami rodziny – wzmocnienie więzi rodzinnych - **221**
11. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **76**
12. Ilość osób, które uzyskały własny lokal - **54**
13. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy- **127**
14. Ilość osób, które uzyskały świadczenia rodzinne – **127**
15. Wzrost umiejętności społecznych i samodzielności - **255**

3. Problemy społeczne

Bezrobocie

Problematyka związana z kwestią bezrobocia jest jednym z istotnych zagadnień będących przedmiotem polityki społecznej państwa.

Źródło: Stopa bezrobocia aktualizowana na podstawie danych PUP (XII.2019 rok)

	2019 rok	2018 rok
Stopa bezrobocia – miasto Kalisz	2,5%	2,6%
Stopa bezrobocia – Wielkopolska	2,8%	3,3%
Stopa bezrobocia – Polska	5,2%	5,9%

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu w dniu 31 grudnia 2019 r. wynosiła 1 942 osób, w tym 1 112 kobiet, tj. 57,3%. W liczbach tych znajduje się 1 251 osób bezrobotnych zamieszkałych w Kaliszu (w tym 681 kobiet, tj. 54,4%) oraz 691 bezrobotnych mieszkańców gmin należących do powiatu kaliskiego, w tym 431 kobiet, tj. 62,4%.

Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grudniu 2019 r. była mniejsza o 65 osób tj. o 3,2% w stosunku do stanu z grudnia 2018 r. (2 007).

Wieloletnie bezrobocie może doprowadzić do dysfunkcji w pełnieniu ról społecznych. Bierność zawodowa i społeczna, niechęć do wychodzenia z domu, stagnacja i znużenie, brak podnoszenia lub zmiany swoich kwalifikacji, obniża szansę na podjęcie zatrudnienia. Taka sytuacja generuje kolejne problemy społeczne (art. ubóstwo, alkoholizm i inne uzależnienia behawioralne), prowadzi do zaniku więzi rodzinnych, wpływa na niski poziom wykształcenia dzieci i młodzieży, pogłębia również niski poziom zaradności życiowej. Mając na uwadze skalę zjawiska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi w Klubie Integracji Społecznej szereg działań na rzecz osób niepracujących, co ujęte jest w innej części sprawozdania.

Uzależnienia

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy substancji psychoaktywnych są jednym z problemów społecznych Miasta Kalisza. W ramach pracy socjalnej z osobami narażonymi na negatywne skutki wykluczenia społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu organizuje spotkania informacyjno – edukacyjne dla osób uzależnionych w Klubie Integracji Społecznej, o czym była mowa wcześniej. Skutkami długotrwałego uzależnienia są nieodwracalne zmiany w zdrowiu, powodujące choroby somatyczne (art. fizyczne, neurologiczne), które są przyczyną niepełnosprawności, często o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te wymagają wówczas różnorodnych form pomocy realizowanych przez MOPS art. zasiłki stałe czy umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny

pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych, co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, zwłaszcza w okresie dużych mrozów, dopuszcza się przebywanie osób pod nieznacznym wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych w placówkach dla bezdomnych. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne regulowała w 2019 r. Uchwała nr XXVIII/329/2016 Rady Miejskiej Kalisza z 29.09.2016 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia nie będącymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Kalisza realizującymi zadania własne miasta o charakterze obowiązkowym, w których udzielane są osobom bezdomnym świadczenia w formie schronienia, posiłku oraz ubrania.

Tabela dotycząca odpłatności za pobyt w schronisku dla bezdomnych

Procentowy stosunek dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie odpowiednio do kryterium dochodowego	Wysokość odpłatności za pobyt w % liczona od dochodu osoby przebywającej w ośrodku wsparcia
do 100 %	Nieodpłatnie
powyżej 100 % do 150 %	40 %
powyżej 150 % do 200 %	60 %
powyżej 200 % do 250 %	80 %
powyżej 250 %	100 %

W 2019 roku 5 osób bezdomnych ponosiły odpłatność za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych. Pozostałe osoby bezdomne nie posiadały stałego źródła dochodu przekraczającego kryterium dochodowego. Bezdomność była przyczyną skorzystania z pomocy społecznej przez 171 rodzin (171 osób w tych rodzinach).

Łącznie wszystkich osób bezdomnych przebywających na terenie Kalisza w 2019 roku było 195 osób.

Tabela dot. bezdomności na terenie Miasta Kalisza

	ROK 2019	ROK 2018
Liczba osób bezdomnych	195	198
w tym mieszkańców Kalisza	136	145

Łączna liczba osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta Kalisza i jednocześnie korzystały z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, wynosiła w 2019 roku 195 osób. 59 osób pochodziło najczęściej z terenu gmin ościennych, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma placówek dla osób bezdomnych.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu.

Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych.

Wyplacane świadczenia (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta. Pracownicy socjalni pracujący z osobami bezdomnymi przeprowadzili w 2019 roku 88 wywiadów środowiskowych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej.

W 2019 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych:

1. Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
2. Noclegownia PCK, przy ul. Dobrzeckiej 2 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
3. „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu – otwarta w godzinach od 7.00 do 18.00, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrzadzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta otrzymało dotację z budżetu miasta w 2019 roku w wysokości **96,500,00 zł** na działania rehabilitacyjne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu dla bezdomnych mężczyzn z problemem alkoholowym, posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Kaliszu wraz z zapewnieniem im całodobowego schronienia – minimum 20 miejsc.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2019 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował łącznie **22 bezdomnych** mężczyzn. Średnio 1 osoba bezdomna przebywała w schronisku 189,45 dni. Zatem średni dzienny koszt 1 osoby wynosił 23,15 zł.

Osoby bezdomne z terenu Miasta Kalisza korzystały również z placówek dla osób bezdomnych, usytuowanych poza naszym miastem, tj. Schroniska dla bezdomnych mężczyzn – „Dom Bartymeusza” w Domaniewie na terenie Gminy Błaszki. Placówka prowadzona przez **Caritas Diecezji Kaliskiej**, który na realizację powyższego zadania, w tym zapewnienia całodobowego pobytu dla minimum 20 miejsc w 2019 roku otrzymał z budżetu miasta dotację w kwocie **96.500,00 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2019 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował do placówki **12 bezdomnych** mężczyzn. Średnio 1 osoba bezdomna przebywała w schronisku 181,75 dni. Zatem średni dzienny koszt 1 osoby wynosił 44,25 zł.

Bezdomne kobiety i matki z dziećmi kierowane są do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował **9 kobiet**. Koszt pobytu wynosił **25 zł dziennie od osoby**. Łączny koszt pobytu bezdomnych kobiet w 2019 roku wyniósł **66.500 zł** Placówka ta prowadzona jest przez „Caritas” Diecezji Kaliskiej.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, art. na dworcach kolejowych, autobusowych, w barach i w punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc.

W ramach współpracy z różnymi podmiotami, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, pracownikami „Caritas” udają się w teren, gdzie sprawdzają pustostany, altany na terenach ogródków działkowych oraz inne miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne, zwłaszcza w okresie zimy. Osoby bezdomne są informowane o możliwości schronienia oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej, poradnictwa.

Na terenie Kalisza **Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu** również zapewnia działania na rzecz bezdomnych, zapewnia nocleg dla minimum 40 osób i na ten cel otrzymał dotację z budżetu miasta w 2019 roku w kwocie **220.500,00zł**. Udziela również dziennego schronienia w tzw. „Ogrzewalni”. Na to zadanie PCK otrzymał w 2019 roku dotację w kwocie **84 000,00 zł**.

Liczba miejsc dla osób bezdomnych – na co wskazują także doświadczenia ubiegłych lat – jest wystarczająca i zaspokaja w pełni potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie dużych, długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe

różne pomieszczenia, które na co dzień mają zupełnie inne przeznaczenie, także świetlice.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Osoby bezdomne, nie posiadające żadnego źródła dochodu otrzymują pomoc, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie a osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek oraz do terapeutów w Klubie Integracji Społecznej działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że spośród osób bezdomnych:

- ok 80% osób bezdomnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zwiększa możliwość uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego;
- **71** osób bezdomnych posiada ustalony stopień niepełnosprawności, w tym 20 osób posiada stopień niepełnosprawności został ustalony w 2019 r.;
- **46** osoby objęte były pomocą w formie zasiłku stałego;
- **16** osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny;
- **33** osób podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu,
- **56** osób podjęło pracę stałą lub okresową;
- zostało wydanych **26 decyzji** o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- **3** osoby uzyskały rentę;
- **3** osoby bezdomne usamodzielnily się i zamieszkały we własnych mieszkaniach;
- **7** osób zostało umieszczonych w domu pomocy społecznej;
- **17** osobom, które opuściły zakład karny, udzielono pomocy w formie schronienia.
- dla innych ośrodków pomocy społecznej przeprowadzono **121 wywiadów środowiskowych**
- przekazano **64** informacji o sytuacji osób bezdomnych dla innych instytucji, m. in. Dla Komendy Miejskiej Policji, Prokuratury, Biura Świadczeń Rodzinnych.

4. Pomoc osobom starszym

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej). Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 50 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnym pomoc w formie usług opiekuńczych **przysługuje**, natomiast art. 50 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że usługi **mogą być przyznane** osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Oznacza to, że przyznanie usług opiekuńczych dla osoby mającej rodzinę jest świadczeniem fakultatywnym. Powyższy przepis stwarza organowi pomocy społecznej możliwość, a nie obowiązek przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych dla osób posiadających rodzinę. Natomiast bezwzględnie musi być przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych osobom samotnym.

W mieście Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Poznaniu ul. Górna Wilda 99 i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy z siedzibą w Kaliszu ul. Górnośląska 6, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Natomiast dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana z Urzędu Miejskiego Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił 20 zł.

Wydatki na tę formę pomocy w okresie od I do XII.2019 roku obrazuje poniższa tabela.

	Od I do XII. 2019 r.		
	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki własne miasta Kalisza	3.900.000 zł	3.888.480	99,7
PCK	1.950.000	1.940.280	99,5
PKPS	1.950.000	1.948.200	99,9

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2018 i 2019:

	ROK 2018	ROK 2019
Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi	657	687
Liczba świadczeń (w godzinach)	192.145	194.424
Koszt usług opiekuńczych	3.650.770	3.888.480

Świadczenie usług opiekuńczych w roku 2019:

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków	Średnia miesięczna ilość godzin dla 1 osoby
2019 rok	687	194.424	3.888.480	23,58
PCK	329	97.014	1.940.280	24,57
PKPS	358	97.410	1.948.200	22,67

Wydatki związane z zapewnieniem opieki dla osób starszych wymagających pomocy osób drugich wzrastają. Jest to efekt starzenia się społeczności Miasta Kalisza oraz migracji członków rodzin osób starszych, którzy dotychczas zapewniali pomoc i opiekę we własnym, rodzinnym zakresie.

Dalsze zmniejszanie ilości godzin pomocy dla jednej osoby będzie skutkować wzrostem ilości wniosków o dom pomocy społecznej, którego koszt ponoszony przez miasto dla jednej osoby jest kilkakrotnie wyższy.

Poniższa tabela przedstawia odpłatność za usługi opiekuńcze od I do VII 2019 roku

Kryterium – 701 zł	osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł)	Pełna odpłatność – 20,00 zł (za 1 godz. usługi)
101-150 %	708,01 – 1.051,50	5% - 1,00 zł
151-200 %	1.058,51 – 1.402,00	10% - 2,00 zł
201-250 %	1.409,01 – 1.752,50	15% - 3,00 zł
251-300 %	1.759,51 – 2.103,00	30% - 6,00 zł

301-400 %	2.110,01 – 2.804,00	50% - 10,00 zł
401-500 %	2.811,01 – 3.505,00	70% - 14,00 zł
powyżej 500 %	3.505,01 zł	100% - 20,00 zł
Kryterium – 528zł	Na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – 20,00 zł
101-150 %	533,28 – 792,00	10% - 2,00 zł
151-200 %	797,28 – 1.056,00	15% - 3,00 zł
201-250 %	1.061,28 – 1.320,00	20% - 4,00 zł
251-300 %	1.325,28 – 1.584,00	50% - 10,00 zł
powyżej 301 %	1.584,01 zł	100% - 20,00 zł

Zapotrzebowanie społeczeństwa na usługi opiekuńcze i zakres tych usług od 2004r. uległ znacznym zmianom co wskazywało na potrzebę uchwalenia nowej uchwały Rady Miasta Kalisza Nr XII/172/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Niniejsza uchwała rozróżnia rodzaj usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Podnieść należy, iż specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonywane są przez osoby z określonym przygotowaniem zawodowym. Zasadnym zatem było ustalenie zróżnicowanej odpłatności stosownej do rodzaju usług. Uchwała doprecyzowała również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat.

Poniższa tabela przedstawia odpłatność za usługi opiekuńcze od VIII do XII 2019 r.

Dochód na osobę samotnie gospodarującą określony w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 20 zł
Do 100%	701	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	708,01 – 1051,50	5%	1zł
151-200%	1058,51 – 1402	10%	2 zł
201-250%	1409,01 – 1752,50	15%	3 zł
251-300%	1759,51 – 2103	30%	6 zł
301-350%	2110,01 – 2453,50	50%	10 zł
351-400%	2460,51 – 2804	60%	12 zł
401-450%	2811,01 – 3154,50	70%	14 zł
451-500%	3161,51 – 3505	80%	16 zł
Powyżej 500%	3505,01	100%	20 zł

Dochód na osobę w rodzinie określony w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Dochód na osobę w rodzinie (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 20 zł
Do 100%	528	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	533,28 – 792	10%	2 zł
151-200%	797,28 - 1056	15%	3 zł
201-250%	1061,28 - 1320	20%	4 zł
251-300%	1325,28 - 1584	40%	8 zł
301-350%	1589,28 - 1848	60%	12 zł
351-400%	1853,28 - 2112	70%	14 zł
401-450%	2117,28 - 2376	80%	16 zł
451-500%	2381,28 - 2640	90%	18 zł
Powyżej 500%	2640,01	100%	20 zł

Dochody z tytułu odpłatności osiągnięto w 2019 roku w kwocie **709.394,34 zł.**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży korzystało 126 osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych świadczyła Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Kaliszu ul. Korczak 4 A.

Dla dzieci i młodzieży w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu ul. Nowy Świat 13, Medikor z siedzibą w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 80, Fundacja Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 2a oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu ul. Kwiatowa 1. Firmy zostały wyłonione w drodze zamówienia publicznego na usługi społeczne. Środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od Wojewody Wielkopolskiego.

Koszt 1 godziny świadczonych usług przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wynosił 28 zł za 1 godzinę zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez :

- Medikor w Kaliszu wynosi 65 zł,
- Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu wynosi 65 zł,
- Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu wynosi 65 zł.
- Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu ul. Kwiatowa 1 wynosi 65 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Medikor w Kaliszu oraz Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu, Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu są realizowane przez 6 dni w tygodniu.

Wydatki na tę formę pomocy w okresie od I do XII / 2019 r. obrazuje poniższa tabela.

	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki od Wojewody Wielkopolskiego	1.372.942,00	1.329.207,00	96,82 %

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2019 rok	126	37.187	1.329.207,00
Dla dorosłych	63	29.404	823.312,00
Dla dzieci	63	7.783	505.895

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych od I do XII 2019 roku

Kryterium – 701 zł	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł)	Pełna odpłatność – 28,00 zł za 1 godz. usługi w dni robocze i w dni wolne od pracy
do 701 zł = 100% powyżej	nieodpłatnie	
100% - 132,50%	701,01 – 928,83	1,5% - 0,42 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,65	3% - 0,84 zł
165% - 187,50%	1.156,66 – 1.314,38	5% - 1,40 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	7% - 1,96 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	11% - 3,08 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	15% - 4,20 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	22,50% - 6,30 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	30% - 8,40 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	45% - 12,60 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	60% - 16,80 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	75% - 21,00 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	90% - 25,20 zł
powyżej 330%	2.313,31 zł	100% - 28,00 zł
Kryterium - 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Na osobę w rodzinie (dochód od – do zł)	Pełna odpłatność 28,00 zł
do 701 zł = 100% powyżej	nieodpłatnie	
100% - 132,50%	701,01 – 928,83	3,5% - 0,98 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,65	7% - 1,96 zł
165% - 187,50%	1.156,66 – 1.314,38	11% - 3,08 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	15% - 4,20 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	20% - 5,60 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	25% - 7,00 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	32,50% - 9,10 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	40% - 11,20 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	55% - 15,40 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	70% - 19,60 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	85% - 23,80 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	100% - 28,00 zł
powyżej 330%	2.313,31	100% - 28,00 zł

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wskazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych od I do XII 2019 r.

Kryterium – 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 65zł
do 701 zł = 100 %	nieodpłatnie	Nieodpłatnie
pow. 100% - 132,50 zł	701,01 – 928,83	3,5% - 2,28 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,66	7% - 4,55 zł
165% - 187,50%	1.156,67 – 1.314,38	11% - 7,15 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	15% - 9,75 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	20% - 13,00 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	25% - 16,25 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	32,50% - 21,13 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	40% - 26,00 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	55% - 35,75 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	70% - 45,50 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	85% - 55,25 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	100% - 65,00 zł
powyżej 330%	2.313,31 zł	100% - 65,00 zł

Resortowy Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”- edycja 2019.

Gmina Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na dofinansowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze szczególnymi wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz których dochód nie przekracza 350% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z umową nr 9/2019 zawartą w dniu 17 czerwca 2019r. Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 137.400,00 zł. na realizację zadań określonych w Programie tj. świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z wymogami Programu, w dniu 22 sierpnia 2019r. Miasto Kalisz zawarło dwie umowy na realizację zadania publicznego pod tytułem „Zapewnienie usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie miasta Kalisza” tj. umowę nr 260/WSSM/19 z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy z siedzibą w Kaliszu ul. Górnośląska 6 i umowę nr 261/WSSM/19 z Polskim Czerwonym Krzyżem Wielkopolski Oddział Okręgowy w Poznaniu. Z tej formy pomocy w okresie od 01.08.2019r. do 31.12.2019r. skorzystało 65 osób a wykonanych zostało 5820 godzin, których koszt został dofinansowany z Programu na łączną kwotę 116.400,00 zł. Pełna odpłatność za jedną godzinę usług opiekuńczych świadczonych w ramach Programu wynosiła 20 zł. podobnie jak usługi opiekuńcze świadczone poza nim.

Ponadto w dniu 9 sierpnia 2019r. pomiędzy Miastem Kalisz – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu a Zgromadzeniem Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści, Dom Zakonny z siedzibą w Kaliszu została zawarta umowa na wykonywanie na terenie miasta Kalisza specjalistycznych usług opiekuńczych zgodnie z Programem „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”- edycja 2019. Z tej formy pomocy w okresie od 09.08.2019r. do 20.12.2019r. skorzystało 13 osób a wykonanych zostało 690 godzin, których koszt został dofinansowany z Programu na łączną kwotę 20.700,00 zł.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”- edycja 2019.

Dochód na osobę samotnie gospodarującą określony w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	osoba samotnie gospodarująca (dochód od -do zł)	wysokość odpłatności specjalistycznych usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 60 zł
Do 100%	701	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	708,01-1051,50	2%	1,20 zł
151-200%	1058,51-1402	5%	3 zł
201-250%	1409,01-1752,50	10%	6 zł
251-300%	1759,51-2103	15%	9 zł
301-350%	2110,01-2453,50	25%	15 zł
351-500%	2460,51-3505	50%	30 zł
Powyżej 500%	3505,01	100%	60 zł
Dochód na osobę w rodzinie określony w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Dochód na osobę w rodzinie (dochód od -do zł)	wysokość odpłatności specjalistycznych usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 60 zł
Do 100%	528	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	533,28-792	3%	1,80 zł
151-200%	797,29-1056	6%	3,60 zł
201-250%	1061,28-1320	11%	6,60 zł
251-300%	1325,28-1584	16%	9,60 zł
301-350%	1589,28-1848	26%	15,60 zł
351-500%	1853,28-2640	50%	30,00 zł
Powyżej 500%	2640,01	100%	60,00 zł

Umieszczanie w domach pomocy społecznej.

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. Mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka,
2. Małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS.

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin.

1. W przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($701 \text{ zł} \times 300\% = 2.103 \text{ zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
2. W przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($528 \text{ zł} \times 300\% = 1.584 \text{ zł}$), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2019 roku uzyskał dochód w wysokości 275.855,05 zł stanowiący partycypację osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS.

Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 195 osób posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji, w stosunku do 75 osób, rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej. W stosunku do 120 osób, rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie kwalifikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W przypadku 1 mieszkańca DPS rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności. W ciągu roku 1 mieszkaniec DPS miał ustaloną pełną odpłatność tj. w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w DPS.

Natomiast 166 mieszkańców domów pomocy społecznej to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny, w stosunku do nich Miasto Kalisz pokrywało pozostałe koszty pobytu.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza oraz od kwoty odpłatności wnoszonej przez mieszkańca dps.

Średnia dopłata Miasta Kalisz do jednej osoby, będącej mieszkańcem Kalisza w domach pomocy społecznej wynosiła 2.724,99 zł.

Tabela 1. Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza.

Domy Pomocy Społecznej	Ilość przebywających w ciągu roku osób	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	187	3984,92zł	4.911.372,24zł
DPS Baszków	4	3650,00zł	64.835,08zł
DPS Biskupice	4	3641,18zł	118.654,13zł
DPS Brzozów	1	3498,00zł	26.865,21zł
DPS Chlebno	2	3623,81złzł	66.885,57zł
DPS Chróscin-Wieś	11*	3305,59zł	326.626,79zł
DPS Falmierowo	3	3442,59zł	81.164,38zł
DPS Gębice	1	3750,05zł	23.962,31zł
DPS Kobyla Góra	14	3602,00zł	348.578,35zł
DPS Kochłowy	6	3484,00zł	181.485,64zł
DPS Konin	1	3780,00zł	39.207,72zł
DPS Krasnystaw	1	3392,90zł	33.023,13zł
DPS Kotlin	2	4214,63zł	71.275,38zł
DPS Lisków	11	3561,94zł	199.790,09zł
DPS Lisówki	1	4650,55zł	39.068,40zł
DPS Marszałki	21	3624,00zł	605.780,65zł
DPS Mielżyn	5	4023,31zł	206.072,92zł
DPS Mościszki	1	3964,54zł	33.018,16zł
DPS Nielestno	1	3614,45zł	29.786,19zł
DPS Ostrów Wlkp.	3	4036,36zł	99.994,73zł
DPS Osiek	2	3832zł	73.551,16zł
DPS Pleszew	24**	3788,56zł	679.730,51zł
DPS Psary	18	3770,14zł	579.444,50zł
DPS Pakówka	2	3372,00zł	46.944,68zł
DPS Jedlanka	1	3529,00zł	36.171,60zł
DPS Sieradz + filia Rożdżały	19	3374,12zł	371.617,52zł
DPS Skęczniew	7	3589,00zł	212.103,75zł
DPS Skubarczewo	1	3573,00zł	28.210,41zł
DPS Ślesin	2	3841,61zł	74.086,32zł
DPS Strzałkowo	1	3367,00zł	20.839,50zł
DPS Wieleń	2	3605,04zł	70.669,74zł
DPS Wierzbica	1	3500,00zł	36.282,00zł
DPS Zimnowoda	1	3642,27zł	34.138,09zł

**1 Osoba przeniesiona do DPS w Pleszew filia Fabianów*

*** 1 osoba przeniesiona do DPS w Marszałkach*

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W 2019 roku 361 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 9.807.236,85 zł. Dla porównania w roku 2018 na ten cel wydatkowano 8.417.620,43 zł.

Kwota, którą przekazano do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wynosi 4.911.372,24 zł za 187 mieszkańców, natomiast kwota 4.895.864,61 zł przekazano za pobyt mieszkańców Kalisza przebywających w domach pomocy społecznej poza terenem miasta Kalisza.

W 2019 roku 156 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do domów pomocy społecznej. Umieszczonych zostało łącznie 81 osób (w tym 52 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu i 29 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że wzrost kosztów utrzymania mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz starzenie się społeczeństwa Miasta Kalisza generują znaczne koszty świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Miasta Kalisza związanych z pomocą ludziom starszym.

III. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczą zastępczą.

1. Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych miasto zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. **Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu przywrócenie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.** Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich. Współpraca z asystentem ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z uwagi na to, że dysfunkcyjność rodziny ma charakter złożony, a istniejące problemy determinują występowanie kolejnych, konieczne jest objęcie rodziny tą formą pomocy w sposób długofalowy. Ważnym jest, aby asystent rodziny został wprowadzony w odpowiednim dla rodziny czasie, gdy rodzina nie jest jeszcze w zaawansowanym procesie psychodegradacji społecznej.

W roku 2019 asystą rodzinną objęto **136 środowisk**, w których przebywało **324 dzieci**. Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio **15 rodzin** (zatrudnienie w 2019 roku – 9 etatów asystentów rodziny).

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane MOPS na dzień 31.12.2019 r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	dzieci	0 – 6 lat	7 – 15 lat	16 – 18 lat
136	200	324	135	172	17

Główne problemy występujące w rodzinach objętych asystą rodzinną to: niewydolność wychowawcza, zaniedbania wychowawcze, uzależnienia (alkohol, substancje psychoaktywne), niezaradność życiowa, upośledzenie umysłowe i choroba psychiczna, brak chęci podjęcia zatrudnienia i samotne rodzicielstwo.

Każda rodzina objęta pomocą asystenta miała inne cele, zasoby i deficyty, do każdej z nich należy podchodzić indywidualnie, aby ustalić skuteczny plan działania z rodziną. Plan działania z rodziną jest aktualizowany przy każdej ocenie sytuacji rodziny. W ten sposób asystent i rodzina mogą ocenić skuteczność współpracy. Podejmowana współpraca z rodzinami była ukierunkowana na takie problemy jak: budowanie prawidłowych relacji w rodzinie, motywowanie rodzin do samodzielnej realizacji zadań, wprowadzanie treningu czystości, przeprowadzanie rozmów na temat wychowywania dzieci, prowadzenia treningu gospodarowania budżetem domowym,

kontrola stanu zdrowia dzieci, poprawa sytuacji materialnej, motywowanie członków rodzin do podejmowania i utrzymywania terapii alkoholowej, pomoc w nauce dzieciom, pokazywanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego z dziećmi.

Indywidualna praca z rodziną pozwoliła zmotywować podopiecznych do podjęcia działań, dawno lub w ogóle nie podejmowanych, jak również doprowadzić do wzrostu poczucia ich wartości i sprawczości. Spowodowało to, że 11 rodzin usamodzielniało się i zakończyło współpracę z asystentem.

W 2019 roku pięcioro dzieci powróciło do rodziny biologicznej, troje z rodziny zastępczej i dwoje z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dzieci z dziewięciu rodzin nie udało się utrzymać w rodzinie naturalnej. W sześciu rodzinach z uwagi na nasilający się proces degradacji spowodowany nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, natomiast w trzech przypadkach z uwagi na zaniedbania wychowawcze. Dzieci z sześciu rodzin zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, a z trzech rodzin trafiły do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, podjęcia terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej, postawienia diagnozy dzieciom w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zwiększenia dbałości o zdrowie, poprawy sytuacji mieszkaniowej, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, utrzymania abstynencji, poprawienia kompetencji wychowawczych, zapisania dzieci do przedszkola czy podjęcia stałej pracy zarobkowej, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

DZIAŁANIA	Liczba rodzin
Samodzielne załatwianie spraw urzędowych	40
Podjęcie terapii uzależnień	14
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	33
Poprawa sytuacji szkolnej dzieci poprzez	
- poprawę kontaktów ze szkołą	9
- zajęcia pozalekcyjne	6
- indywidualne nauczanie	9
Utrzymanie abstynencji	25
Zapisanie dzieci do przedszkola	20
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej	40
Zwiększenie dbałości o zdrowie	34
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	16
Pozyskanie innego lokalu mieszkalnego	13
Podjęcie stałej pracy zarobkowej	20
Poprawa kompetencji wychowawczych	23
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	7
Prawidłowe gospodarowanie budżetem	11
Pozyskanie dodatkowego źródła dochodu (renty, świadczenia pielęgnacyjne)	10
Pomoc w poniesieniu kwalifikacji zawodowych	5
Uгода z MZBM	4
Umieszczenie w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień	2

Poprawa relacji wśród dorosłych	16
Ustalenie stopnia niepełnosprawności	8
Zarejestrowanie w PUP	16
Diagnoza w Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej	35

Dane MOPS na dzień 31.12.2019r.

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami. Są to między innymi: kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Dużym wsparciem dla rodzin objętych asystenturą są funkcjonujące na terenie miasta Kalisza świetlice socjoterapeutyczne i fundacje wspierające rodzinę. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Biurem Świadczeń Rodzinnych, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami leczenia uzależnień, Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Urzędem Miejskim: Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, czy Wydziałem Edukacji, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W ramach wykonywanej przez siebie pracy asystenci rodziny odbyli łącznie 5 839 wizyt.

Ponadto asystenci rodziny brali czynny udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i PCPR, uczestniczyli również w grupach roboczych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty”. Dla podopiecznych mających trudności opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi zorganizowano cykl warsztatów pn. „Szkola dla rodzica”. Zajęcia prowadzone były przez psychologów i dotyczyły: nawiązania efektywnej współpracy z dzieckiem, modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka bez stosowania różnorodnych form przemocy, nabycia umiejętności wyznaczania granic i zasad, a także usystematyzowania wiedzy i doświadczenia w zakresie wyznaczania kar i nagród, rozpoznawania, wyrażania, i akceptowania uczuć, a także radzenia sobie z trudnymi zachowaniami dziecka oraz zwiększenia własnej świadomości na temat wychowania i rodzicielstwa. W warsztatach wzięło udział 38 rodzin objętych asystenturą rodzinną.

W 2019 r asystenci rodziny zorganizowali festyn rodzinny, by podopieczni mogli mieć okazję w sposób kreatywny spędzić czas na świeżym powietrzu z dziećmi, a tym samym wzmocnić więzi rodzinne. Uczestnicy festynu brali udział w różnego rodzaju konkursach, grach i zabawach przy muzyce. Organizację festynu wspierali pozyskani przez asystentów rodziny sponsorzy.

Asystenci rodziny również aktywnie uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach, w ramach których, doskonalili swój warsztat pracy i podnosili kompetencje zawodowe.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej.

Asystent rodziny wspiera kobiety w ciąży i rodziny w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Ponadto rodziny, których dotyczy ustawa „Za życiem” są uprawnione do poradnictwa w zakresie: przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie

praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacją w/w poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. Polega ona na opracowaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów wymienionych w ustawie w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

W roku 2019 w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia 26 kobietom ciężarnym, w tym 4 kobietom w ciąży zagrożonej w zakresie: pomocy i porady w ramach korzystania z usług placówek ochrony zdrowia, poradnictwa dotyczącego rozwiązań wspierających rodzinę, pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego członków rodziny czy edukowania w obszarze przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, Przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, położnymi i ginekologami.

Ponieważ asystent rodziny podejmuje koordynację wsparcia na wniosek osób złożony do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystenci rodziny opracowali ulotki dotyczące wsparcia rodzin w ramach Ustawy „Za życiem”, aby rozpropagować w społeczności lokalnej informacje na temat w/w ustawy, a tym samym dotrzeć do osób wymagających wsparcia i koordynacji działań w zakresie ustawy.

Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2019-2021

W 2019 roku został opracowany nowy Program Wspierania Rodziny w Mieście Kaliszu na lata 2019-2021.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2019 roku pozyskano środki na zatrudnienia asystentów rodziny z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej aplikowano o środki na zatrudnienie 9 asystentów rodziny. Kwota środków otrzymanych w ramach konkursu to 148 038,00 zł., na którą składała się kwota z dotacji celowej z budżetu państwa oraz kwota z Funduszu Pracy. Wykorzystano 134 949,93 zł.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku jest to 30% wydatków, natomiast w trzecim i kolejnych latach jest to 50% ponoszonych kosztów.

W 2019 roku za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej poniesiono wydatki w kwocie 1 086.384,29 zł w tym :

- w wysokości 10% za 19 dzieci,
- w wysokości 30% za 18 dzieci,
- w wysokości 50% za 31 dzieci.

W 2019 r. wydatkowano kwotę 706.000,00 zł, która dotyczy dzieci z Kalisza przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Pokryto koszty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w następujący sposób:

- w wysokości 10% za 73 dzieci,
- w wysokości 30% za 59 dzieci,
- w wysokości 50% za 106 dzieci.

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu, wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

IV. Piecza zastępcza – zadania powiatu

W ciągu **2019 roku** na terenie miasta Kalisza funkcjonowały **163 rodziny zastępcze** (w tym: 6 zawodowe rodziny zastępcze, 41 niezawodowe rodziny zastępcze oraz 116 spokrewnione rodziny zastępcze). W rodzinach zastępczych przebywało **łącznie 229 dzieci**.

Ponadto dla Miasta Kalisza funkcjonowało **6 rodzinnych domów dziecka**: 4 w Kaliszu, natomiast 2 na terenie powiatu kaliskiego, zgodnie z zawartymi porozumieniami. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2019 roku **łącznie - 30 dzieci**.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r. przebywało 259 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka 33 to dzieci z terenu innych powiatów – kaliskiego, pleszewskiego, łęczyńskiego, ostrowskiego, kolskiego, pączęzańskiego, częstochowskiego, kluczborskiego, piaseczyńskiego, wrocławskiego, miasta Wrocław, miasta Poznań i miasta Łódź.

W 2019 roku w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych łącznie 34 nowych dzieci (w tym: w rodzinach spokrewnionych 17, niezawodowych 15, rodzinnych domach dziecka 1, zawodowych rodzinach zastępczych 1).

W 2019 roku w sumie 33 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą na terenie miasta Kalisza (w tym: 1 dziecko zostało przysposobione, 12 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 1 dziecko trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej, 12 pełnoletnich wychowanków opuściło rodziny zastępcze i rozpoczęła procesy usamodzielnienia, 4 dzieci wraz z rodzinami zastępczymi wyprowadziło się poza miasto Kalisz, 3 dzieci opuściło rodziny zastępcze z innych powodów).

Dodatkowo 40 dzieci z terenu miasta Kalisza w ciągu roku 2019 przebywało w sumie w 30 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów: pleszewskiego, słupeckiego, kaliskiego, sieradzkiego, ostrowskiego, jarocińskiego, garwolińskiego, gnieźnieńskiego, miasta Poznań, przasnyskiego, rawickiego, ząbkowickiego, miasta Kielce.

Dane MOPS - Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych – 2019 r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	2.009.605,90 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	25.150,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	210.288,48 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych	34.275,69 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	20.650,00 zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	1.800,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym.	11.432,27 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0 zł

Dane MOPS -Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych– 2019 r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	4.208,05 zł
Wynagrodzenie z pochodnymi dla rodziny pomocowej	1.140,48 zł

Dane MOPS -Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka– 2019 r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	368.180,47 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	1.700,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinne domy dziecka	283.007, 86 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnych domach dziecka	85.237,02 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	7.605,00 zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	6.136,32 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	63.417,25 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	16.357,00 zł

Na pomoc finansową dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza wydatkowano w 2019 roku łącznie kwotę 528.418,45 zł (33 dzieci).

Na 6 dzieci (z terenu powiatu częstochowskiego, kluczborskiego, kolskiego, wrocławskiego, piaseczyńskiego) przebywających w 5 rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tych dzieci w ramach zawartych z powiatami porozumień a wydatki te wyniosły 61.068,00 zł (rozliczanie w formie dotacji).

„Dobry start”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował rządowy program „Dobry start”. Programem objęto 205 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie miasta Kalisza, z tego: w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 94 dzieci, w rodzinach niezawodowych – 39 dzieci, w rodzinach zawodowych – 9 dzieci, w rodzinnych domach dziecka – 20 dzieci, w domu dziecka w Kaliszu – 38 dzieci oraz 6 usamodzielnionych wychowanków. Łącznie wydatkowano kwotę 61.500,00zł.

Dodatek wychowawczy dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

W 2019r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizował dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka świadczenia w formie dodatku wychowawczego finansowanego przez Wojewodę Wielkopolskiego (500+).

Kwotę 1.198.278,00 zł przeznaczono na wypłatę dodatku wychowawczego dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej. Świadczeniem tym zostało objętych 169 dzieci umieszczonych w 127 rodzinach zastępczych oraz dla 30 dzieci umieszczonych w 6 rodzinnych domach dziecka .

Ponadto na wypłatę dodatku wychowawczego dla 36 dzieci umieszczonych w Domu Dziecka w Kaliszu wydatkowano 108.000,00 zł. Świadczenia wypłacane są od lipca 2019r. zgodnie ze zmianą ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w której rozszerzono katalog dzieci uprawnionych do otrzymywania dodatku wychowawczego o dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
4. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
5. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki -dane MOPS-2019r.

Dla wychowanków opuszczających:	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	31	156.059,35zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	18	73.080,13 zł

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie- dane MOPS- 2019r.

Dla wychowanków opuszczających:	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	5	20.819,00 zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	7	38.447,00 zł

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie- dane MOPS- 2019r.

Dla wychowanków opuszczających:	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	3	11.200,00 zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	6	25.350,00 zł

Pomoc mieszkaniowa

Wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym.

W Kaliszu przy ul. Zamkowej funkcjonuje mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków, w którym może zamieszkać 6 osób.

W mieszkaniu tym jest zatrudnionych 4 opiekunów po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu wychowankom.

W 2019 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 7 wychowanków.

Instytucjonalna piecza zastępcza.

W 2019 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Kaliszem przebywało 31 dzieci z naszego miasta, za pobyt których poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.010.396,17 zł. Dzieci przebywały w placówkach na terenie powiatów:

- kaliskiego – 7 dzieci
- pleszewskiego - 19 dzieci
- jarocińskiego - 3 dzieci
- gnieźnieńskiego – 1 dziecko
- tureckiego – 1 dziecko

Dane MOPS - Miesięczny koszt utrzymania w placówkach w 2019 r. wynosił:

Placówka	Koszt
Dom Dziecka w Liskowie	I- III- 5.188,05zł; IV-XII – 5.437,77zł
Dom Dziecka w Pleszewie	I – 4.051,00 zł; II-XII –4.193,00 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie	I – 3.934 zł; II-XII – 4.024,00 zł
Dom Dziecka w Kaliszu	I – 5.447,15 zł; II-XII –5.729,62 zł
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze	I-II – 4.432,06 zł; III-XII – 4.526,85 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim	I-IV – 5.675,68 zł V-XII- 4.832,89 zł
Dom Dziecka Gniezno	III-XII – 5.774,80 zł
Dom Dziecka w Kaczkach Średnich	I-XII- 2.918,00 zł

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego (Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie oraz Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim) w 2019 r. przebywało 12 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 302.331,29 zł.

1. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Promocja rodzicielstwa zastępczego

MOPS w Kaliszu promując ideę rodzicielstwa zastępczego w dniu 31 maja 2019r. na terenie Rezerwatu Archeologicznego „Zawodzie” zorganizował festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W obchodach uczestniczyło ok. 250 osób. Dla dzieci zorganizowano niespodzianki m.in. warsztaty mydlarskie, kącik tworzenia biżuterii, malowanie twarzy i punkt plastyczny. W ramach atrakcji odbyły się warsztaty karate, pokaz tańca, możliwość obejrzenia wozu strażackiego i jego wyposażenia.

Podczas festynu zorganizowano dla rodzin wycieczkę z przewodnikiem po Rezerwacie, w trakcie której można było strzelać z łuku do tarczy i oglądać walki rycerskie.

Animator z Uciechowa zachęcał najmłodsze dzieci do zabawy. Dzięki zabawom w grupach dzieci miały możliwość wzajemnego poznania się oraz przeżycia pozytywnych emocji. Opiekunowie zastępczy wraz z dziećmi mieli okazje do wspólnego spędzenia czasu przy ognisku i wspólnych zabaw. Dla uczestników festynu przewidziano poczęstunek.

Oprócz promocji rodzicielstwa zastępczego festyn spełnił funkcję integracyjną: był dobrą okazją by rodziny zastępcze mogły się poznać oraz wymienić doświadczeniami.

Ponadto w 2019r. w celu pozyskania nowych kandydatów na opiekunów zastępczych MOPS w Kaliszu zorganizował kampanię promocyjną. W lokalnej prasie i radiu ukazały się reportaże oraz spoty informacyjne. Dodatkowo w ramach kampanii w autobusach KLA, niektórych instytucjach,

przychodniach, budynkach mieszkalnych na terenie Kalisza rozwieszono plakaty i pozostawiono ulotki.

Osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym mogły pozyskać szczegółowe informacje dotyczące warunków pozostania rodziną zastępczą, nie tylko w tut. Ośrodku, ale również na stronie internetowej.

Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, grupa wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dzięki promocji rodzicielstwa zastępczego na bieżąco pozyskuje kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze.

W 2019r. odbyło się szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze programem „PRIDE”. W szkoleniu wzięło udział 10 osób, z których 8 uzyskało kwalifikacje.

Ponadto przeszkolono 7 kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze. Szkolenie dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze prowadzone było według indywidualnego planu szkolenia.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość uczestniczyć w grupie wsparcia prowadzonej przez pracowników Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku MOPS w Kaliszu. Spotkania odbywają się cyklicznie – 1 raz w miesiącu. Uczestnicy grupy mają możliwość wymieniać się doświadczeniami, udzielać sobie wsparcia emocjonalnego, a także skorzystać z pogadań tematycznych przygotowanych przez prowadzące grupę.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2019r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 6 koordynatorów (5 etatów). Pod ich opieką pozostawało w sumie 81 rodzin, w których przebywało łącznie 148 dzieci.

Koordynatorzy – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy - udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji.

W ramach wykonywanej przez siebie pracy koordynatorzy odbyli łącznie 1714 wizyt.

Praca koordynatorów była ukierunkowana na podtrzymywanie więzi dzieci z ich rodzinami biologicznymi (w tym koordynatorzy uczestniczyli w spotkaniach dzieci z ich rodzicami biologicznymi lub innymi osobami bliskimi), monitorowanie sytuacji, w których był możliwy powrót pod opiekę rodziców biologicznych we współpracy z asystentami i pracownikami socjalnymi, podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, doskonalenie metod wychowawczych u rodzin zastępczych, rozwiązywanie i łagodzenie konfliktów między rodzinami biologicznymi, a rodzinami zastępczymi, zapewnienie pomocy psychologicznej i reedukacyjnej, zapewnienie dziecku udziału w świetlicy socjoterapeutycznej, pomoc w organizacji czasu wolnego, zapewnienie pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, przysługujących świadczeń i usług, pomoc w poprawie sytuacji szkolnej. Koordynatorzy udzielali również wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Pozostałe działania

Pracownicy Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku w 2019 r. odbyli w sumie 445 posiedzeń w związku z dokonywaniem okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dzieci w formie pisemnej każdorazowo były przekazywane do Sądu Rejonowego w Kaliszu. Ponadto sporządzono 57 ocen prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu pracownicy zgłosili informacje o 8 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. Na prośbę Ośrodka Adopcyjnego sporządzane były szczegółowe opinie niezbędne przy kwalifikacji dzieci do przysposobienia.

Ponadto w ramach realizowanych zadań pracownicy sporządzali programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje a także sporządzali plany pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich aktualizacje. Dokonywano analizy sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawano opinie o kandydatach na potrzeby Sądu, z kandydatami przeprowadzono badania pedagogiczne i psychologiczne, dokonano kwalifikacji kandydatów, którzy ukończyli szkolenie. Istniejącym rodzinom zastępczym/ prowadzącym rodzinne domy dziecka zapewniano wsparcie, udzielano porad i pomocy m.in. w sporządzaniu wniosków do Sądu

i innych. Wsparcia psychologicznego udzielono 193 razy. Do Sądu składane były wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach prowadzonych zadań pracownicy współpracowali ze szkołami, przedszkolami, przychodniami, Sądem, Ośrodkiem Adopcyjnym, świetlicami socjoterapeutycznymi i organizacjami pozarządowymi. Ponadto na bieżąco aktualizowane były dane w rejestrze osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

W 2019r. opracowano Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2019-2021.”

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu aplikował o środki finansowe w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”. Pozyskano dotację na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 79 761,00 zł. Wykorzystano 72 475,91 zł.

V. Interwencja Kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zadania interwencji kryzysowej realizuje w oparciu o dwie ustawy: ustawę o pomocy społecznej i ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową objęte są osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej w szczególności udzielane jest poradnictwo: psychologiczne, socjalne, prawne oraz schronienie.

1. W ramach działalności Działu Interwencji Kryzysowej funkcjonują:

a) schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie - w 2019 roku ogółem zamieszkiwało **45 osób**, w tym 23 – dzieci.

b) schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu- w 2019 roku ogółem zamieszkiwało **29 osób**, w tym 11 dzieci.

W ramach działań interwencyjnych mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości 50 zł /1dobę/1 osobę. Przyjęcie tej osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina z terenu, której ona pochodzi. W roku 2019 w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu przebywały **2 osoby spoza miasta Kalisza**, w tym 1 dziecko:

- w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu przebywała 1 kobieta i 1 dziecko,

c) mieszkania chronione:

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, wsparcie w mieszkaniu chronionym może zostać przyznane osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale które nie wymagają opieki świadczonej przez jednostki całodobowej opieki, w szczególności:

1) osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.

2) osobom starszym

3) osobom opuszczającym:

a) rodzinę zastępczą,

b) placówkę opiekuńczo- wychowawczą.

Do mieszkania chronionego, kieruje się na podstawie decyzji administracyjnej Prezydenta Miasta Kalisza lub z jego upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala się według stawek określonych przez Radę Miejską w Kaliszu zgodnie z Uchwałą Nr XXII/288/2012 Rady Miejskiej w Kalisza z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

W Kaliszu funkcjonują 3 mieszkania chronione przeznaczone dla osób starszych i niepełnosprawnych tj.:

- przy ul. Granicznej – 12 miejsc - w 2019 r. przebywało 16 osób;

- przy ul. Częstochowskiej – 7 miejsc - w 2019 r. przebywało 7 osób;

- przy ul. Widok – 6 miejsc – przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie; w 2019r przebywały 4 osoby.

Mieszkania są w pełni wyposażone w niezbędne meble, sprzęt gospodarstwa domowego, telewizor, komputer oraz niezbędne artykuły i przedmioty codziennego domowego użytku a także w sprzęt rehabilitacyjny.

W mieszkaniach chronionych zamieszkują niespokrewnione ze sobą osoby niepełnosprawne . Pobyt w mieszkaniu daje podopiecznym możliwość przedłużenia ich aktywności społecznej i dalszego funkcjonowania w środowisku lokalnym, przy wsparciu i pomocy opiekunów. Tym samym opóźnia się lub wręcz zastępuje konieczność skierowania tych osób do instytucjonalnych form pomocy całodobowej jakimi są domy pomocy społecznej.

Nie bez znaczenia dla samorządów są również niższe koszty utrzymania osoby niepełnosprawnej w mieszkaniu chronionym w stosunku do kosztów ponoszonych za pobyt w domu pomocy społecznej.

2. Spotkania okolicznościowe.

Dla mieszkańców mieszkań chronionych i schronisk organizowane są różne spotkania okolicznościowe i integracyjne, m. in.:

- warsztaty kulinarne – przygotowanie tradycyjnych dań grillowych oraz systematyczne treningi kulinarne dla mieszkańców,
- przygotowanie ozdób wielkanocnych,
- spotkanie Wielkanocne,
- majowy spacer w Parku Miejskim,
- wyjścia do kawiarni,
- udział w koncercie muzyki filmowej,
- Andrzejkki,
- Mikołajki,
- spotkanie Wigilijne,
- Sylwester,
- spotkanie okolicznościowe związane z urodzinami i chrztem jednego z mieszkańców.

3. Kampania 16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć.

W 2019 roku, okresie od 25 listopada do 10 grudnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przyłączył się do Międzynarodowej Kampanii 16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć. Obchody Kampanii 16 Dni są okazją do edukowania na temat zjawiska przemocy w rodzinie całą lokalną społeczność, nie tylko po to, żeby unikać problemu, ale także po to, żeby każdy nauczył się reagować na przemoc. W Kampanii do skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu zachęcali pracownicy rozdając ulotki i informatory, a także udzielając podstawowych informacji o jednostce, pełniąc dyżury w:

- Biurze Świadczeń Rodzinnych,
- Powiatowym Urzędzie Pracy,
- Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej,
- Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych,
- Poradni Multimed,
- Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień.

W ramach Kampanii 16 Dni odbyło się w MOPS spotkanie funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu z osobami starszymi . Tematem spotkania było bezpieczeństwo osób starszych w zakresie przemocy ekonomicznej - wyłudzeń na tzw „wnuczka”.

W ramach kampanii z okazji Dnia Osób Niepełnosprawnych przygotowano spotkanie dla Seniorów oraz Osób Niepełnosprawnych którzy spędzili miło czas przy kawie, herbacie i słodkościach.

W ramach Kampanii 16 Dni Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu włączył się również (jak co roku) w Kampanię Białej Wstążki, która kierowana jest do mężczyzn, ma na celu przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet. Noszenie białej wstążki szczególnie przez mężczyzn, ma wyrażać sprzeciw wobec przemocy. Wstążka symbolizuje również osobiste zobowiązania noszących, że nigdy nie będą stosować, akceptować ani milczeć w kwestii przemocy.

W okresie Kampanii 16 Dni odbyły się wizyty studyjne uczniów kaliskich szkół. Młodzież miała

okazję zapoznać się z działalnością Ośrodka, zdobyć wiedzę na temat zjawiska przemocy, poznać strukturę Działu Interwencji Kryzysowej, a także zapoznać się z działalnością Zespołu Interdyscyplinarnego i zdobyć podstawową wiedzę dotyczącą procedury „Niebieskiej Karty”. Odbyły się cztery wizyty studyjne, następujących szkół:

- Zespole Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich
- II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki
- I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka
- V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

Poza tym w wizycie studyjnej wzięli udział studenci ze Studenckiego Koła „Resoraki” działającego przy Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Kaliszu na Wydziale Pedagogiczno – Artystycznym.

W dniu 5.12.2019r. Kierownik Działu Interwencji Kryzysowej wziął udział w debacie organizowanej przez UAM w Kaliszu, w której podejmowano temat pomocy osobom doświadczającym przemocy, pracy ze sprawcami przemocy oraz roli wymiaru sprawiedliwości w przeciwdziałaniu przemocy.

Ponadto odbyło się jedno spotkanie w Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Opatówku w ramach sieci współpracy psychologów i pedagogów. Udział w szkoleniu poruszał tematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie i omówienie procedury „Niebieska Karta”.

Odbyły się 2 szkolenia w Komendzie Miejskiej Policji w Kaliszu, gdzie omawiano część praktyczną, uruchomienia procedury „Niebieska Karta”. Udział wzięli funkcjonariusze prewencji i dzielnicowi.

4. Warsztaty dla dzieci.

Dla dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli prowadzone były warsztaty z zakresu profilaktyki przemocy. Celem spotkań było przekazanie uczniom i przedszkolakom wiedzy na temat zagrożeń, a także rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez:

- wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie,
- rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających,
- przekazanie informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji,
- dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach.

W 2019 roku prowadzono poradnictwo w szczególności poprzez działania edukacyjne. Spotkania odbyły się w 5 przedszkolach, 4 szkołach i grupa studentów UAM Kalisz. W programie uczestniczyło 290 studentów(35) przedszkolaków(125) i uczniów(125) .

Zorganizowano także również warsztaty wzmacniające metody i kompetencje rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. Zajęcia służyły działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie wsparcia w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci. Wsparciem objęto 60 osób.

5. Program korekcyjno -edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu otrzymał dofinansowanie na realizację programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie z rezerwy celowej, uruchamianej przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dzięki realizacji tego zadania przez MOPS, została wzbogacona oferta pomocy i wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie. Specjalistycznym wsparciem zostały objęte osoby stosujące przemoc. Do programu przystąpiło 23 mężczyzn. Program ukończyło 3 mężczyzn. Uczestnikami programu były osoby kierowane głównie przez członków Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych i dzielnicowych.

Program odbywał się od maja 2019r. do grudnia 2019r., a spotkania odbywały się w formie zajęć indywidualnych i grupowych. Oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne wyczerpywały wszystkie cele określone w § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 22 lutego 2014r. tj. powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy, rozwijanie umiejętności samodzielności i współżycia w rodzinie, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy, uznanie przez osobę stosującą przemoc swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy, zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie, zdobycie

umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy, uzyskanie informacji o możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Realizacja odbyła się na podstawie pisma przekazanego wraz z ofertą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego z dnia 12.02.2019r. MOPS-SP.1.031.I.2019 i przesłanego do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Program został dofinansowany przez Wojewodę Wielkopolski pismem z dnia 19.04.2019r.

6. Grupy wsparcia

W 2019 roku prowadzona była grupa wsparcia dla kobiet, doświadczających przemocy w rodzinie, w których uczestniczyło 38 kobiet. Odbyło się 13 spotkań grupy wsparcia. Grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy miały na celu motywowanie do podejmowania działań mających na celu przede wszystkim przerwanie występowania przemocy w rodzinie, nauka radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego, zapewnienie pomocy psychologicznej, podejmowaniu działań zmierzających do nauki brania odpowiedzialności za własne czyny, a także nauka uwalniania od przekonania o odpowiedzialności za partnera. Osoby uczestniczące w grupach wsparcia miały możliwość nauki właściwej komunikacji społecznej, treningu asertywności i rozwoju osobistego, stawiania granic oraz koncentracji na własnej zmianie wewnętrznej.

7. Pomoc specjalistyczna

Sekcja psychologów świadczyła codzienną pomoc psychologiczną dla mieszkańców Kalisza. Wszystkie chętne osoby po zgłoszeniu się do placówki mogą skorzystać z indywidualnej pomocy psychologicznej. W 2019 roku z pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, prawnej i rodzinnej skorzystało łącznie 416 osób, a 174 rodziny. Psychologowie odbyli 188 wizyt w środowisku. Odbywali również konsultacje psychologiczne z mieszkańcami mieszkań chronionych i podopiecznymi Schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie i Schroniska dla osób i rodzin, będących w stanie kryzysu. Łącznie konsultacji psychologicznych odbyło się 712

8. Interwencyjny telefon zaufania

W ramach pomocy świadczonej doraźnie funkcjonuje interwencyjny telefon zaufania. Pracownicy w 2019 roku odbyli 487 rozmów z całej Polski, z czego podjęcia interwencji wymagało 17 z nich.

9. Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci

W 2019 roku w Przyjaznym Pokoju Przesłuchań Dzieci odbyło się 15 przesłuchań małoletnich dzieci.

10. Spotkania dzieci z rodzicami

Na podstawie postanowień sądu odbyło się 57 spotkań dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznym oraz dzieci, których rodzice są w konflikcie a pozostają pod opieką jednego z rodziców.

Należy zwrócić uwagę, że system pracy w Dziale Interwencji Kryzysowej w porównaniu z innymi Działami jest bardziej zróżnicowany. Obowiązuje w nim zarówno równoważny system czasu pracy z uwzględnieniem nocnej zmiany, zadaniowy system czasu pracy oraz podstawowy. Zatrudnienie w Dziale wynosi 16,75 etatu.

VI. Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2019 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 5 razy. Na spotkaniach omawiane były bieżące sprawy, sprawy dotyczące organizacji i regulaminu funkcjonowania zespołu. Na koniec 2019 roku Zespół liczył 36 osób. Ponadto w 2019 roku miały miejsce 4 posiedzenia Zespołu Monitorującego, na których członkowie opiniowali zasadność przedłożonych wniosków przez Grupy Robocze o zakończenie procedury Niebieskich Kart. W skład Zespołu Monitorującego wchodzi 3 członków.

Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 687 osób, w tym 244 kobiety, 248 mężczyzn i 195 dzieci. Łącznie 254 rodziny.

W 2019 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 226 Niebieskich Kart – A, uruchomionych przez:

- funkcjonariuszy policji – 201 NK-A
- pracowników socjalnych – 19 NK-A
- przedstawicieli oświaty – 5 NK-A
- służby zdrowia - 1 NK-A

Ponadto do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęła 1 NK-A wszczęta przez inną gminę, a 2 zostały przekazane do współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym z innej gminy. 40 NK-A, to procedury, które były już wszczęte w poprzednich latach.

W celu prowadzenia procedury Niebieskich Kart, Przewodniczący Zespołu powołał łącznie 244 Grupy Robocze (w tym 186 dla utworzonych w 2019r. i 58 prowadzonych z poprzednich lat). Średnio do Grup Roboczych przypisanych jest 3 członków. W skład Grup Roboczych wchodzi głównie pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu i dzielnicowy Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu, dodatkowo może być powołany psycholog, asystent rodziny, pedagog szkolny, kurator sądowy oraz koordynujący pracą Grup Roboczych członkowie Zespołu. Tak więc do Grup Roboczych powołanych w 2019 roku przydzielono około 700 osób.

Podczas prac Grup Roboczych w 2019 r. zostało sporządzonych:

- 158 Niebieskich Kart–C – z domniemaną osobą doznającą przemocy w rodzinie;
- 88 Niebieskich Kart–D – z domniemanym sprawcą przemocy w rodzinie.

Prowadzono i utworzono w 2019r. 244 grupy robocze, a posiedzeń grup roboczych odbyło się 827.

Skierowano do Prokuratury 7 wniosków o możliwości popełnienia przestępstwa.

Przekazano dokumentację z prac grup roboczych do organów właściwych na ich wniosek w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego w tym:

- 87 spraw do Wydziału Dochodzeniowo – Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu dotyczących znęcania lub uszkodzenia ciała bądź nękania
- 7 spraw do Sądu Okręgowego
- 2 sprawy do Prokuratury
- 2 wnioski złożono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Pomoc cudzoziemcom

Cudzoziemcom (posiadającym obywatelstwo któregoś z krajów byłego ZSRR), którzy są posiadaczami **Karty Polaka** osiedlającym się w Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej na okres 9 miesięcy. Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do narodu polskiego i spełnia przesłanki określone w ustawie o Karcie Polaka. Organem właściwym w sprawie przyznania Karty Polaka jest konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

W 2019 roku na terenie Kalisza zamieszkiwało 9 rodzin stanowiących 16 osób, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda Wielkopolski wydał 9 decyzji przyznających świadczenia pieniężne dla 16 osób. Byli to obywatele:

- Ukrainy – 5 osób,
- Białorusi – 11 osób,

Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne na łączną kwotę **71.775,96 zł**, które zostały wypłacone osobom uprawnionym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

VIII. Realizacja wieloletnich przedsięwzięć finansowych

1. Projekt: Innowacje dla integracji cyfrowej- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie K@lisza- utrzymanie trwałości projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w związku z zapewnieniem trwałości projektu, w 2019 roku poniósł wydatek w wysokości 20.664 zł na opłacenie abonamentu za dostarczanie sygnału internetowego do 60 gospodarstw domowych oraz ubezpieczenie sprzętu komputerowego w kwocie 1000 zł. Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez zapewnienie w okresie realizacji projektu i jego wymaganej trwałości dostępu do szerokopasmowego Internetu a także dostarczenie i instalacja sprzętu komputerowego oraz oprogramowanie w 60 gospodarstwach domowych objętych projektem oraz 9 jednostkach podległych Miastu Kalisz.

Utrzymanie trwałości projektu zaplanowano od listopada 2014 roku do października 2019 roku.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Osi Priorytetowej 8. Społeczeństwo informacyjne zwiększenie innowacyjności gospodarki, działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu- elnclusion.

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

W okresie od 1 sierpnia 2018 do 30 czerwca 2019 miał miejsce kolejny cykl Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) zwany Podprogram 2018. W ramach tej współpracy pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy na terenie naszego miasta przystąpiły dwie organizacje tj.: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2018 (podprogram realizowany jest od VIII 2018 do VI 2019) wydali 1625 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystało łącznie 3150 osób.

W ramach podprogramu prowadzono warsztaty dla osób korzystających z pomocy żywnościowej dotyczące zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej.

Skierowanie na żywność mogą otrzymać osoby, których dochód nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc

w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacja kryzysowa czy zdarzenie losowe.

3. Program „Razem Skuteczniej – BIS”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu w roku 2019 realizował zadania Programu Regionalnego pn. „RAZEM SKUTECZNIEJ BIS” finansowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.

Celem programu była integracja usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych będących wspólnymi klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu mających na celu aktywizację społeczną i zawodową.

Do udziału w programie w sumie skierowano 23 osoby długotrwale bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy zamieszkałe w Kaliszu i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. W trakcie realizacji programu trzy osoby zatrudnione w ramach robót publicznych zakończyły wcześniej udział w programie i w ich miejsce skierowano trzy kolejne osoby. Tak więc systematycznie w programie uczestniczyło 20 osób. Spośród 20 uczestników programu 14 osób zostało zatrudnionych w ramach robót publicznych w jednostkach organizacyjnych miasta Kalisza takich jak:

- Straż Miejska Kalisza - 2 osoby
- Dom Pomocy Społecznej - 3 osoby
- Zespół Szkolno Przedszkolny Nr 2 - 1 osoba
- Szkoła Podstawowa Nr 14 - 1 osoba
- Szkoła Podstawowa Nr 10 - 1 osoba
- Szkoła Podstawowa Nr 8 - 1 osoba
- II Liceum Ogólnokształcące – 1 osoba
- Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji – 2 osoby
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 2 osoby

Kolejnych 6 osób od 01.04.2019r. przystąpiło do prac społeczno - użytecznych (w tym 1 osoba wykonywała prace społecznie użyteczne na rzecz opiekuna osoby niepełnosprawnej, obejmującą w szczególności prace o charakterze pomocniczym, z wyłączeniem prac związanych z bezpośrednią opieką nad osobą niepełnosprawną).

Spośród 14 uczestników programu zatrudnionych w ramach robót publicznych na umowę o pracę 12 osób wykonywało obowiązki robotnika gospodarczego, a 2 osoby, posiadające średnie wykształcenie zostały zatrudnione na stanowisku referenta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu monitorował przebieg wykonywanych prac i na bieżąco wymieniał informacje związane z realizacją programu.

Prace od początku realizacji programu przebiegały prawidłowo w 17 przypadkach.

Dwóch uczestników programu zatrudnionych w ramach robót publicznych zostało zwolnionych z pracy na podstawie art. 52 par.1 pkt 1 Kodeksu pracy. Jedna osoba natomiast sama wypowiedziała umowę o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, wynoszącym 14 dni. W ich miejsce niezwłocznie zatrudniono na umowę o pracę, trzy kolejne osoby długotrwale bezrobotne, oczekujące na pracę, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, będące wspólnymi klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu.

Jedna z osób zatrudniona na umowę o pracę w ramach robót publicznych w szkole podstawowej przebywała na dłuższym zwolnieniu lekarskim. Jest to osoba, która ukończyła 50 rok życia i w związku z tym przez okres pierwszych 14 dni zwolnienia lekarskiego otrzymywała wynagrodzenie za czas choroby, a następnie pobierała zasiłek chorobowy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy zaplanował i realizował szereg działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej wspólnych klientów objętych programem Razem Skuteczniej BIS.

Wymiernym efektem Programu Razem Skuteczniej BIS jest utrzymanie po zakończeniu jego realizacji stanowisk pracy dla 4 uczestników programu.

IX. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku, zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym. Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1 A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, bezpłatny dostęp do internetu, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci objęci są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W 2019 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystały **587 osób**, na działalność wydatkowano kwotę **12.000,00 zł** ze środków własnych miasta.

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS .

1. Konsultacje i warsztaty dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych - kobiet i mężczyzn oraz ich członków rodzin.

Konsultacje i warsztaty były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień.

W spotkaniach brało udział **448 osób** uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

W roku 2019 w spotkaniach edukacyjnych dla mężczyzn uzależnionych i współuzależnionych uczestniczyło 335 osób (w tym problem uzależnienia od alkoholu dotyczył 282 mężczyzn, a problem uzależnienia od narkotyków i środków psychoaktywnych 53).

W roku 2019 z pomocy w przezwyciężeniu problemu uzależnienia skorzystały 113 kobiet (w tym problem uzależnienia od alkoholu dotyczył 84 kobiet, a problem uzależnienia od narkomani i środków psychoaktywnych 29 kobiet).

Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu, leków oraz innych używek i substancji psychoaktywnych odbywały się w kontakcie indywidualnym i grupowym. Spotkania edukacyjne miały na celu podniesienie świadomości na temat problemu uzależnienia oraz wskazanie możliwości zmian postaw i zachowań, również poprzez utrzymanie abstynencji oraz redukcję ryzyka uzależnień. Efektem odbytych spotkań jest znaczny wzrost motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień.

Wskazywano również członkom rodziny możliwość prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się 3 raz w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych.

2. Spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”

W Klubie Integracji Społecznej odbywają się cyklicznie, raz w tygodniu, w każdą środę spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”,

W roku 2019 odbyło się 48 spotkań, w których ogółem uczestniczyło 49 osób starszych - członków grupy.

W ramach działalności grupy wsparcia dla osób starszych odbywają się

- spotkania okolicznościowe, m. in. z okazji Dnia Seniora, Dnia Kobiet, Tłustego czwartku, Spotkania Wielkanocnego, Mikołajkowego czy Bożego Narodzenia;
- warsztaty kreatywności Seniorów, których celem było podniesienie świadomości uczestników i wykorzystania własnej wyobraźni i kreatywności.
- Kino dla Seniora (projekcja filmów fabularnych i edukacyjnych w tematyce wskazującej przykłady doboru drogi przezwyciężania kryzysów i trudnych sytuacji życiowych).

- spotkania tematyczne;
- pogadanki;
- spotkania z kulturą
- zwiedzanie muzeum,
- zwiedzanie miasta Kalisza,
- warsztaty edukacyjne w tym nauka obsługi komputera i korzystania z internetu,
- warsztaty kulinarne;
- warsztaty muzyczno-wokalne,
- warsztaty kosmetyczne;
- jednodniowe wycieczki rekreacyjne

Ponadto w roku 2019 Aktywni Seniorzy z Klubu Integracji Społecznej wzięli udział w II Kaliskiej Senioriadzie w Kaliszu.

3. Warsztaty kulinarne – integracja rodzin poprzez naukę gotowania

Klub Integracji Społecznej prowadzi warsztaty kulinarne dla rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Warsztaty, choć nie tylko, skierowane są głównie do kobiet w celu umożliwienia im zdobycia nauki gotowania i pieczenia. Przygotowanie posiłków jest umiejętnością niezwykle cenną w dorosłym życiu i wielką wartością w funkcjonowaniu każdej rodziny. Wspólne posiłki, to nauka bycia ze sobą, to czas o który trzeba zabiegać. Dlatego tak cenną umiejętnością jest sztuka gotowania. Klub Integracji Społecznej daje możliwość nauki przygotowania zdrowych i przede wszystkim tanich posiłków. Warsztaty te poza edukacją kulinarną przynoszą wymierne korzyści w integracji społecznej uczestników oraz ich rodzin.

Klub Integracji Społecznej organizuje cykliczne spotkania dla osób uczestniczących w grupach wsparcia, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Realizowane warsztaty kulinarne mają na celu rozwinięcie i wzmocnienie aktywności społecznej, komunikacji interpersonalnej, a przede wszystkim pewności siebie wśród uczestników. Przygotowywane przez nich potrawy, a następnie wspólne ich spożywanie ma na celu wzajemną integrację oraz otwartość uczestników na nowe wyzwania kulinarne.

Na uwagę zasługuje fakt, iż warsztaty kulinarne prowadził wykwalifikowany kucharz, będący jednocześnie pracownikiem socjalnym tut. Ośrodka.

W warsztatach kulinarnych uczestniczyło **49 osób**.

4. Spotkanie choinkowe dla dzieci „Moto Mikołaje”

Około 100 motocyklistów z Kalisza, Ostrowa Wlkp. i powiatu pleszewskiego ubranych w stroje Mikołaja obdarowali **80 dzieci** z rodzin objętych pomocą tut. Ośrodka, paczkami świątecznymi .

5. Aktywizacja zawodowa

Klub Integracji Społecznej organizuje cykliczne spotkania dla osób pozostających bez pracy i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas spotkań tej grupy osób na bieżąco przekazywane są informacje na temat aktualnych ofert pracy oraz możliwości sfinansowania szkoleń bądź uprawnień zawodowych osobom bezrobotnym. Konsultacje indywidualne i spotkania grupowe dla osób długotrwale bezrobotnych, odbywały się w każdy wtorek tygodnia. Z pomocy skorzystało 41 osób. Zajęcia miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz tworzenie profesjonalnego CV oraz nauka sposobów poszukiwania ofert pracy.

Ponadto tematem spotkań były także opinie na temat przebiegu prac społecznie użytecznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza.

6. Punkt dostępu do Internetu

W ramach aktywnego poszukiwania pracy do Klubu zostało skierowanych przez pracowników socjalnych **32 osoby**, które poszukiwały ofert pracy dostępnych w internecie. Osoby korzystające z punktu mogły skorzystać z pomocy w pisaniu listu motywacyjnego itp.

7. Prace społecznie użyteczne

W 2019 roku na mocy porozumienia zawartego między Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej realizował prace społecznie użyteczne. Celem organizacji prac społecznie użytecznych była aktywizacja i integracja społeczna osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, realizujących kontrakty socjalne, z dysfunkcjami powodującymi obniżenie szans na rynku pracy (alkoholizm, brak wykształcenia, itp.), które cechuje brak lub znacząco obniżona motywacja do podjęcia pracy.

Na organizowanie prac społecznie użytecznych z budżetu miasta w roku 2019 wydatkowano 22 589,12zł tj. 40% całości zadania. Pozostały koszt zadania (60%) sfinansowany został z Funduszu Pracy będącego w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu.

W 2019 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych w okresie od miesiąca kwietnia do września 2019r. było przygotowanych 36 miejsc pracy w takich jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza jak.:

- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych
- Dom Pomocy Społecznej
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”
- Urząd Miasta Kalisza
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Straż Miejska
- Zespół Szkół Nr 7
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2
- Publiczne Przedszkole Nr 19
- Publiczne Przedszkole Nr 30
- Szkoła Podstawowa Nr14
- Szkoła Podstawowa Nr23
- II Liceum Ogólnokształcące

Do wykonywania tych prac zostały skierowane osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia umożliwia uczestnikom wejść na rynek pracy.

8. Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Sąd Rejonowy w Kaliszu kieruje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby skazane wyrokiem ograniczenia wolności do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Ta forma wykonywania kary ograniczenia wolności orzekana jest dla osób skazanych, w stosunku do których nie zachodzi konieczność odizolowania od społeczeństwa. Do wykonywania tej pracy Sąd Rejonowy w Kaliszu w roku 2019 skierował **34 osoby**.

Osoby skazane świadczą nieodpłatnie pracę porządkową na terenie i w obiektach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach odbywanej kary orzeczonej wyrokiem Sądu.

9. Coroczny piknik uczestników KIS

W dniu 20 września 2019 r. Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu zorganizował piknik dla klubowiczów. Kolejne już spotkanie zorganizowano w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz w celu reintegracji i aktywizacji społecznej osób korzystających z pomocy Klubu Integracji Społecznej. Uczestnicy pikniku mieli możliwość rekreacyjnego spędzenia czasu wolnego, edukacji zdrowotnej, przyrodniczej. Piknik odbył się w Leśnym Centrum Edukacyjnym „Las Winiarski”. Teren nieodpłatnie udostępniło Nadleśnictwo Kalisz.

10. Na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu jest prowadzony, zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, czynny 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie, z którego korzysta bardzo wielu podopiecznych tutejszego ośrodka.

X. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2019 r. zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej były realizowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość środków na realizację zadań jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej **w roku 2019** dla miasta Kalisza przypadła kwota **2.932.106,00 zł.**

Poniżej przedstawiono tabelę, z jakich form pomocy i w jakiej wysokości skorzystały osoby niepełnosprawne w roku 2019 w ramach środków PFRON.

L.p.	Rodzaj wsparcia	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie	Kwota
1	Turnusy rehabilitacyjne	635 osób wraz z opiekunami	361 osobom wraz z opiekunami	359.424
2	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	1.118 osób	1.090 osobom	488.221
3	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	109 osób	67 osobom	310.000
4	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	4 osoby	-	-
5	Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	2 osoby	2 osobom	11.044
6	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	3 wnioski	3 organizacjom dla 345 osób	43.000
7	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	4 wnioski	-	-
8	Dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego	1 wniosek	1 osoba	720
9	Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty (95 uczestników)	2 warsztatom (95 uczestników)	1.719 120

Środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie pozwalają na realizację wszystkich potrzeb zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne.

W roku 2019 dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami było rozpatrywane według kolejności złożonych wniosków. Dofinansowanie było obniżone o 20% kwoty przysługującej zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007r w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego było przyznawane w pierwszej kolejności dzieciom do 18 roku życia oraz osobom uczącym się i nie pracującym do 24 roku życia oraz następnie według kolejności złożenia wniosku dorosłym osobom niepełnosprawnym ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Dofinansowanie do zakupionych w 2019 roku przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawanych osobom niepełnosprawnym wynosiło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit, dofinansowanie otrzymało 1047 osób niepełnosprawnych. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych oraz wkładek usznych, wózków inwalidzkich, balkoników, materacy przeciwoleżynowych oraz obuwia ortopedycznego.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymały 43 osoby niepełnosprawne. Dofinansowanie do łóżka rehabilitacyjnego dla osoby dorosłej wynosiło do 80% nie więcej jednak niż 2.000 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych i stacjonarnych.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2019 r. otrzymały 52 osoby

niepełnosprawne, mające problemy w poruszaniu się. Dofinansowanie otrzymały osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności.

W przypadku dostosowania łazienek dla osób niepełnosprawnych wprowadzono ograniczenie kwotowe tj. do 4.500 zł dofinansowania ze środków PFRON. W 2019 r. dofinansowano również: wykonanie jednej windy, trzech schodolazów oraz dwóch podjazdów. W 2019 roku zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się nie było realizowane.

W roku 2019 wypłacono dofinansowanie dla 15 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: krzeseł toaletowych, podnośników transportowo- kąpielowych i nasadek toaletowych.

W roku 2019 złożono 4 wnioski dotyczące przyznania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz 4 wnioski pracodawców na dokonywanie zwrotów kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej. Jednakże podjęto decyzje, że wnioski te nie otrzymały wsparcia ze środków PFRON.

Szkolenia dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje środki finansowe. W 2019 r. zrefundowano szkolenia dla 2 osób niepełnosprawnych na kwotę 11.044zł.

W Kaliszu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej.

WTZ prowadzone przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”, w których terapią objętych jest 50 uczestników. Natomiast w Warsztatach Terapii Zajęciowych prowadzonych przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności - Orioniści, terapią objętych jest 45 uczestników niepełnosprawnych. Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. W 2019 roku warsztat opuściło łącznie 5 uczestników. Na wolne miejsca zostali przyjęci nowi uczestnicy po wcześniejszej akceptacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 18.096 zł., co stanowiło 90% pełnego kosztu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza oraz budżetu Powiatu Kaliskiego.

W 2019 roku złożono 3 wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Zawarto 3 umowy na łączną kwotę 43.000 zł. Jedną z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START, która dotyczyła organizacji i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz na organizację zawodów sportowych. Drugą umowę zawarto z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na organizację XV Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce. Trzecią umowę zawarto z Fundacją Dzieciom „Pomagaj” z siedzibą w Wolicy na organizację Rodzinnego festynu Rekreacyjno – Sportowego dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Miasta Kalisza.

Program „Aktywny Samorząd”

Rok 2019r był kolejnym rokiem realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednocześnie był pierwszym rokiem składania wniosków o dofinansowanie w formie elektronicznej w MOPS Kalisz za pośrednictwem platformy internetowej SOW (System Obsługi Wsparcia). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu jest Realizatorem programu dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Kalisza. Program „Aktywny Samorząd” jest odrębnie finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, program jest podzielony na dwa moduły.

W związku z tym, że termin złożenia przez samorząd powiatowy sprawozdania z realizacji programu ze środków przekazanych w 2019 roku przypada na 15.04.2020 r., przedłużony jest termin wydatkowania środków w pierwszym kwartale 2020r , dlatego część dofinansowań zostanie dopiero wypłacona.

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na sfinansowanie Modułu I i II wyniosła 335 720,71 zł. W programie złożono 111 wniosków, na które zawarto 73 umowy na łączną kwotę 325 819,21 zł. Na dzień 31.12.2019r. dokonano wypłaty w łącznej kwocie 198 615,84 zł. W ramach programu Aktywny Samorząd złożono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu 111 wniosków o udzielenie dofinansowania, 7 wniosków pozostawiono bez zawarcia umowy z powodu niespełnienia wymogów formalnych lub rezygnacji.

Dofinansowanie otrzymały osoby niepełnosprawne w ramach poszczególnych modułów :

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

a/ Zadanie 2- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B i pozostałych kategorii dla osób z dysfunkcją narządu ruchu (2 wnioski złożone na kwotę 2 452 zł., zawarto 2 umowy i wypłacono kwotę 2 325 zł.),

b/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu (3 wnioski złożone na kwotę 2 932 zł., zawarto 3 umowy i wypłacono kwotę 2 932 zł.)

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

a/ Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych (6 wniosków złożono na kwotę 30 855,00 zł., zawarto 4 umowy i wypłacono kwotę 18 886,10 zł.),

b/ Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (2 wnioski złożone na kwotę 4 000 zł., zawarto 2 umowy i wypłacono 1 wnioskodawcy kwotę 2 000 zł.),

c/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku (1 wniosek złożono na kwotę 2 755 zł., zawarto 1 umowę i wypłacono kwotę 2 755 zł.),

d/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy (9 wniosków złożono na kwotę 22 955 zł., zawarto 8 umów i wypłacono kwotę 19 048,10 zł.),

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (6 wniosków złożono na kwotę 57 480 zł., zawarto 6 umów i wypłacono kwotę 44 830 zł.),

b/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (9 wniosków złożono na kwotę 23 422,46 zł., zawarto 9 umów i wypłacono kwotę 23 422,46zł.),

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (9 wniosków złożonych na kwotę 17 400 zł., zawarto 9 umów i wypłacono na kwotę 13 574,18 zł.).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (złożono 64 wnioski na kwotę 204 618,75 zł., zawarto 29 umów, wypłacono dofinansowanie dla 26 wniosków na kwotę 68 843,00 zł.).

Ze względu na wprowadzone przez Fundusz zasady programu dofinansowanie do nauki jest wypłacane w transzach. Pierwsza transza obejmująca tylko czesne została w całości wypłacona. Kolejna transza będzie wypłacona po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półroczna nauki lub po złożeniu zaświadczenia że uczęszczali na zajęcia zgodnie z planem/programem studiów.

XI. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa o pomocy społecznej upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych. W Kaliszu są to:

- Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
- Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3 oraz filia ul. Prosta 1
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Obywatelska 4, który z uwagi na to że Kalisz jest miastem na prawach powiatu realizują również zadania powiatowego centrum pomocy społecznej

1. Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26. Dom dysponuje 180 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła 80,49 lat.

Spośród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.):

- 75 podopiecznych - to osoby leżące wymagające pomocy osób drugich,
- 72 mieszkańców – to osoby poruszające się przy pomocy osób drugich lub sprzętu rehabilitacyjnego,
- 33 mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

Dla swoich mieszkańców kaliski Dom Pomocy Społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych z okazji świąt np. Dzień Kobiet, Walentynki, Andrzejkki, Wigilia Bożego Narodzenia, imprez integracyjnych i kulturalno-oświatowych, np. udział w spektaklach teatralnych, czytanie klasyków literatury, koncerty, programy okolicznościowe oraz konferencje. Zapraszani są liczni goście związani z promocją zdrowia, szeroko rozumianej sztuki i rozrywki.

DPS w Kaliszu jest placówką otwartą na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi. Dzieci i młodzież chętnie odwiedzają seniorów prezentując im swoje umiejętności.

W 2019 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 694.881,00zł na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie wcześniejszych przepisów.

W 2019 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 7.761.745,42zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 4.911.372,24zł. Łącznie na utrzymanie 187 mieszkańców DPS wydatki wyniosły 8.884.139,67zł. Jest to placówka całodobowa i obowiązujące standardy wymuszają zatrudnienie personelu w wymiarze 134,50 etatów. Jest to jedna z najkosztowniejszych form pomocy.

2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówka dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami.

Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2019 roku skorzystały 122 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu. W 2019 roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 133.935,51 zł, wydatki 937.666,50 zł. Jest to preferowana, ze względów ekonomicznych, forma pomocy dla seniorów. Miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wynosi

niewiele ponad 714,57 zł a przy uwzględnieniu odpłatności osób korzystających – niespełna 600 zł. Liczba zatrudnionego personelu wynosi 12,25 etatów.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także umożliwia spożywanie gorącego posiłku. W 2019 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystały 54 osoby.

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne:

1. I Grupa pielęgnacyjno - rehabilitacyjna (zaspokojenie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),
2. II Grupa stymulacji zabawowej (rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny przy wykorzystaniu techniki zabawy),
3. III Grupa stymulacji poznawczej (powiększanie i utrwalanie uczestnictwa w życiu bliższego i dalszego otoczenia, budzenie i podtrzymywanie aktywności),
4. IV, V Grupy przysposobienia do życia (doskonalenie w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej).

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego:

– dla osoby samotnie gospodarującej: $701 \text{ zł} \times 300\% = 2.103,00 \text{ zł}$,

– w rodzinie: $528 \text{ zł} \times 300\% = 1.584,00 \text{ zł}$.

Aktualnie uczestnicy ponoszą niewielką odpłatność, a 26 osoby korzystały z usług ŚDS „Tulipan” nieodpłatnie.

W 2019 roku dochody Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu wyniosły 32.444,68 zł.

Funkcjonowanie ŚDS „Tulipan” w Kaliszu jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Wojewoda Wielkopolski w 2019 roku przekazał na działalność ŚDS dotację w wysokości 1.316.224,47 zł. to jest po 2.031,21 zł na jednego mieszkańca. Miasto Kalisz dodatkowo dofinansowało ŚDS w wysokości 490.766,75 zł. Łączne wydatki ŚDS „Tulipan” wyniosły 1.806.991,22 zł. Liczba miejsc w ŚDS „Tulipan” wynosi 50. Liczba etatów wynosi 21,25.

4. Dom Dziecka w Kaliszu

Dom Dziecka w Kaliszu do 2011 roku funkcjonował na podstawie ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, natomiast od roku 2012 funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Dom Dziecka w Kaliszu to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego znajdująca się przy ul. Skarszewskiej 3 i przeznaczona jest dla 30 dzieci, natomiast Filia Domu Dziecka znajduje się w bloku przy ul. Prostej 4/1 i przeznaczona jest dla 10 dzieci (łącznie 40 miejsc). W Filii Domu Dziecka zamieszkuje młodzież starsza, która pod okiem wychowawców przygotowuje się do procesu usamodzielnienia. Dom

Dziecka w Kaliszu jest placówką całodobową. Liczba etatów wynosi 36,5.

W 2019 roku średnio miesięcznie przebywało 40 dzieci. Na przestrzeni roku miały miejsce 2 nowe przyjęcia, natomiast 2 wychowanków opuściło placówkę z uwagi na rozpoczęcie procesu usamodzielnienia i założenie własnego gospodarstwa domowego.

W kaliskim Domu Dziecka miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2019 roku wynosił:

- w miesiącu styczniu – 5.447,15 zł,
- od miesiąca lutego do grudnia – 5.729,62 zł.

5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu

Reasumując szeroko opisaną działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej należy zauważyć że jego pomoc jest kierowana do kilku tysięcy mieszkańców Kalisza, którzy zmagają się z różnymi problemami życiowymi. Kumulacja różnych problemów społecznych powoduje, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze strony pracownika socjalnego, który dynamicznie musi dostosować odpowiednie narzędzia pracy. Zmienia się charakter pracy oraz zmieniają się oczekiwania wobec pracownika socjalnego. Aktualnie kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu to 122,25 etatu, w tym 27 etatów na stanowiskach urzędniczych i obsługi z Działu Organizacyjno – Administracyjnego, Działu Finansowo – Księgowego i Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym. Wielość i różnorodność skomplikowanych zadań stawianych przed pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wymusza zatrudnienie wysoko wykwalifikowanej kadry. Realizowane zadania sprawiają, że pracownicy socjalni poza wymaganymi kwalifikacjami permanentnie je podnoszą kończąc studia podyplomowe i zdobywając specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego. Wśród asystentów rodzin i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej poza pracownikami socjalnymi są przede wszystkim pedagodzy. Niezbędni są również psychologowie, szczególnie do zadań interwencji kryzysowej, jak również w pracy z rodzinami w kryzysie i rodzinami zastępczymi. Niestety, ostatnio zauważalna jest rezygnacja pracowników z zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu, co jest tłumaczone niskim wynagrodzeniem pracowników i jednocześnie dużym zapotrzebowaniem, szczególnie na pracowników socjalnych w ościennych gminach, które oferują wyższe wynagrodzenie przy mniej uciążliwej pracy. Poza tym są komórki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, które wykonują swoje zadania całą dobę w równoważnym systemie czasu pracy. Pracownicy zatrudniani w systemie zadaniowego czasu pracy wykonują swoje obowiązki w różnych godzinach: popołudniowych i popołudniowych, w różnych dniach również ustawowo wolnych od pracy.

Tak więc z tego względu nie jest to atrakcyjna praca.

Ponadto pracownicy socjalni dużą część swoich obowiązków wykonują w terenie, docierając do miejsca zamieszkania osób wymagających pomocy, bez względu na odległość i warunki atmosferyczne.

Często odwiedzają osoby z zaburzeniami psychicznymi, uzależnione, agresywne, co stwarza zagrożenie dla ich zdrowia co najmniej psychicznego (lęk). Pracownik socjalny porusza się w terenie najczęściej sam. Wprawdzie ma zagwarantowaną ustawą, że może prosić o asystę policji ale trudno z góry przewidzieć wszystkie sytuacje zagrożenia.

Odzwierciedleniem wielości spraw realizowanych przez MOPS w Kaliszu jest również realizacja budżetu Miasta Kalisza w wielu zadaniach, zarówno gminy jak i powiatu, zadań na porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, zadań zleconych (5 rodzajów różnych zadań) oraz PFRON.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zrealizował budżet w 35 różnego rodzaju działach, rozdziałach i zadaniach klasyfikacji budżetowej. Wykonanie budżetu wyniosło 40.129.576,76 zł. Ponadto poza budżetem wydatkowano środki PFRON na kwotę 2.931.529,13 zł. oraz kwotę 264.403,84 zł na realizację programu „Aktywny Samorząd”.